

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM SZKOLENIA OKRESOWEGO PRACOWNIKÓW SŁUŻBY BHP I OSÓB WYKONUJĄCYCH ZADANIA TEJ SŁUŻBY

*w zakresie
bezpieczeństwa i higieny pracy*

e-book

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM SZKOLENIA OKRESOWEGO

**pracowników służby bezpieczeństwa
i higieny pracy i osób wykonujących
zadania tej służby**

**w zakresie
bezpieczeństwa i higieny pracy**

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy
z dnia 27 lipca 2004 r.
w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy
(Dz.U. Nr 180, poz. 1860 z późn. zm.)

e-book

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
Gdańsk 2016

Spis treści

Ramowy program szkolenia okresowego pracowników służby bezpieczeństwa i higieny pracy i osób wykonujących zadania tej służby	5
1. Cel szkolenia	6
2. Uczestnicy szkolenia	7
3. Czas trwania szkolenia	7
4. Sposób organizacji szkolenia	7
5. Sprawdzenie wiadomości (egzamin)	8
Szczegółowy program szkolenia okresowego pracowników służby bezpieczeństwa i higieny pracy i osób wykonujących zadania tej służby	9
Ogólne wskazówki metodyczne dla prowadzących zajęcia	16
Konspekt do szczegółowego programu szkolenia okresowego pracowników służby bezpieczeństwa i higieny pracy i osób wykonujących zadania tej służby w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	17
1. Wybrane regulacje prawne z zakresu prawa pracy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy, z omówieniem źródeł prawa międzynarodowego (dyrektyw WE, konwencji MOP)	17
2. Problemy ergonomii w kształtowaniu warunków pracy.	23
3. Metody identyfikacji, analizy i oceny zagrożeń oraz oceny ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.	25
4. Metody likwidacji lub ograniczenia oddziaływania na pracowników czynników szkodliwych dla zdrowia, uciążliwych i niebezpiecznych występujących w procesach pracy	29
5. Nowoczesne rozwiązania techniczno-organizacyjne wpływające na poprawę bezpieczeństwa i higieny pracy	33
6. Ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (z uwzględnieniem programów komputerowych)	35
7. Analiza przyczyn wybranych wypadków przy pracy i związana z nimi profilaktyka.	37
8. Nowoczesne metody pracy służby bezpieczeństwa i higieny pracy	38
9. Nowoczesne metody szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	40
10. Zasady postępowania w razie wypadku w czasie pracy i w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru, awarii), w tym zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku	41
11. Problemy ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska naturalnego	44
12. Zagadnienia wymagające powtórzenia lub uzupełnienia	45
Przepisy prawne	46

PUBLIKACJE POWIĄZANE TEMATYCZNIE

3. Metody identyfikacji, analizy i oceny zagrożeń oraz oceny ryzyka związanego z tymi zagrożeniami

(5 godzin wykładów)

3.1. Analiza zagrożeń wypadkowych w zakresie związanym z techniką, organizacją pracy i czynnikami ludzkimi

Wskazówka metodyczna

Należy omówić następujące zagadnienia:

- powtarzalność niektórych rodzajów wypadków,
- statystyczny wiek i staż pracy poszkodowanych,
- pory zaistnienia wypadków w czasie doby i tygodnia (należy zwrócić uwagę na statystyczne uwarunkowania w tym zakresie dotyczące zdarzeń wypadkowych zaistniałych w podobnych sytuacjach i okolicznościach).

3.1.1. Podstawowe wskaźniki wypadkowe (częstotliwość i ciężkość wypadków przy pracy)

3.2. Identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń czynnikami występującymi w procesach pracy w wybranych sekcjach gospodarki narodowej (charakterystycznych dla zakładów uczestników szkolenia)

Wskazówka metodyczna

Na wstępie można przedstawić ogólną klasyfikację niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w procesach pracy.

Temat 3.2. należy szczegółowo omówić dla nw. czynników:

3.2.1. Hałas i drgania mechaniczne

3.2.2. Szkodliwe czynniki chemiczne oraz pyły (z uwzględnieniem czynników rakotwórczych)

Wskazówka metodyczna

Wskazane jest omówienie podstawowych zagadnień, w tym np.: podstawowe rodzaje czynników chemicznych, karty charakterystyki substancji niebezpiecznej, mieszaniny niebezpiecznej, substancji stwarzającej zagrożenie lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie.

3.2.3. Czynniki biologiczne

3.2.4. Promieniowanie jonizujące, optyczne, w tym podczerwone, nadfioletowe

3.2.5. Pola elektromagnetyczne

3.2.6. Energia elektryczna i elektryczność statyczna

3.2.7. Mikroklimat środowiska pracy

3.2.8. Oświetlenie pomieszczeń i stanowisk pracy

3.3. Zagrożenia pożarowe i wybuchowe

Wskazówka metodyczna

W ramach tematu należy nawiązać do przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie minimalnych wymagań, dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej (Dz.U. Nr 138, poz. 931).

3.4. Zagrożenia w transporcie, w tym wewnątrzzakładowym

Wskazówka metodyczna

Należy omówić podstawowe zagrożenia w transporcie ręcznym, jak też zagrożenia na stanowiskach:

- kierowcy,
- kierowcy-operatora wózków jezdniowych,
- obsługi innych urządzeń transportu bliskiego – poddozorowych.

3.4.1. Przewóz towarów niebezpiecznych

3.5. Zasady bezpiecznego składowania materiałów (stałych, płynnych, gazowych)

3.5.1. Magazynowanie substancji palnych i wybuchowych – wymogi

3.6. Ocena zagrożeń przy obsłudze maszyn i urządzeń eksploatowanych w zakładach pracy uczestników szkolenia

Wskazówka metodyczna

Wskazane jest przedstawienie omawianego zagadnienia na przykładach.

3.7. Metody badań i oceny poszczególnych czynników szkodliwych i niebezpiecznych występujących w procesach pracy

Wskazówka metodyczna

Do wykorzystania tekst rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. Nr 33, poz. 166).

Wskazana jest prezentacja podstawowego sprzętu pomiarowego (odnośnie do pomiarów np. natężenia oświetlenia, hałasu).

Należy zaakcentować następujące zagadnienia:

- częstotliwość badań i pomiarów ww. czynników,
- udostępnienie pracownikom wyników badań i pomiarów ww. czynników,

- nieprawidłowości wynikające z przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych i niebezpiecznych,
- ocena następstw zagrożeń związanych z występowaniem czynników szkodliwych i niebezpiecznych w procesach pracy.

3.8. Ryzyko zawodowe i nowoczesne metody jego oceny

Wskazówka metodyczna

Należy omówić następujące zagadnienia:

- zarządzanie ryzykiem,
- metody oceny ryzyka zawodowego (podstawowe wymagania dotyczące oceny ryzyka zawodowego, wybór metody oceny ryzyka, krótka charakterystyka znanych metod analizy ryzyka),
- postanowienia § 39a rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.),
- zagadnienia oceny ryzyka zawodowego wynikające z odrębnych przepisów, np. przy występowaniu w miejscu pracy czynników chemicznych, występowaniu hałasu i drgań mechanicznych, przy ręcznych pracach transportowych oraz oceny ryzyka związanego z możliwością wystąpienia w miejscach pracy atmosfery wybuchowej,
- obowiązek informowania pracowników o ryzyku związanym z wykonywaną przez nich pracą.